

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Ilarion V. Felea

ABONAMENTE:
Pentru 1 an 300 Lei; 6 luni 150 Lei

O carte la an

Venim cam târziu să scriem despre o carte. (S. Mehedinti: *Trilogii*, București, Cugetarea — Georgescu Delafras, 448 pagini, 140 lei). Dar nu putea fi citită decât pagină de pagină. Prea e grea de gând și de gândire. Autorul cărții venise prin anii 1920 sau 1921 la Arad, când a ținut și aici conferința „Ce trebuie să cugete un Român despre Țara și Nația română”. A vizitat atunci, între altele, biblioteca Teologiei. Privind cărțile ne-a spus: „Multe cărți, frumoase cărți. Dar e deajuns să citești o carte la an”. O carte la an! Și acesta ne-o spunea savantul care citește sute de cărți și mai ales omul care a dat cărți, din care și una singură e deajuns pe un an: O astfel de carte este cea intitulată: *Trilogii*, Știința — Școala — Viața, cu aplicări la poporul român. Dă de gândit nu pe un an ci pe o viață întreagă și întreagă viața și-o frământă și și-o schimbă.

Cuprinsul nu i se poate da. Noi înșiram câteva din capitolele cărții. Altfel ar însemna să încerci comprimarea diamantului.

După prefață urmează *Trilogia științei* cu o introducere, apoi despre *cercetători*, cari din curiozitatea de a ști ajung, sau pot ajunge la însemnate descoperiri. Capitolele următoare sunt despre condițiile cercetării, despre valoarea și însușirile pozitive și negative ale cercetătorului. Asemenea capitole sunt despre *erudiți*. Despre *savanți*, despre creatorii de idei și de metode are: puterea raționamentului și ușurința de a face asocieri inedite, ca însușiri ale savanților, despre iuțeala procesului intelectual, informația multilaterală și impersonalitatea, ca tot atâtea condiții ale creației științifice. Cu cele despre ierarhia oamenilor de știință ne face deosebirea între cercetători, erudiți și savanți. În încheierea la trilogia științei arată cercetătorii, erudiții, savanții și artiștii români: Milescu, Dimitrie și Antioh Cantemir, Petru Movilă — Dimitrie Onciul, Alexandru Xenopol — Eminescu, Creangă și creația anonimă a poporului (muzica, danțurile, poezia cu incomparabila „Miorița”, mai ales Zamolxe cu etica lui).

La *trilogia școlii* o nouă introducere este urmată de capitolele: *belferul, profesorul și educatorul*, fiecare cu principiile, metodele și rezultatele sale, apoi despre cel mai mare educator și despre cel mai mare vinovat, cu o concluzie și cu un nou articol despre remedierea educației prin școala muncii.

Trilogia vieții vorbește despre omul superior, despre gloată și despre netoți, încheind cu nădejdea unei ascensiuni a omenirii prin eugenie, educație plină de iubire și prin muncă.

Fiecare pagină, dela începutul până la sfârșitul cărții este ca o baie de soare a sufletului, Fiecare alineat, aproape fiecare propozițiune îți oprește mintea, o concentrează, o hrănește și o îndeamnă să se adâncească în adevărurile citite.

Are un lung șir de lucruri, pe care le implântă în creierul cititorului, de unde pare că nici moartea nu va fi în stare să le mai smulgă. Ar trebui să dăm de acestea prea multe. Iată câteva: Nu mai poți confunda pe cercetător cu eruditul, nici pe eruditul cu savantul, dacă ai citit trilogia științei. Îți rămâne pentru totdeauna, că cea mai înaltă și cea mai necesară însușire a savantului este impersonalitatea cu limita ei superioară: sfințenia. (Fizicianul *Davy*, care s'a lepădat și de titlurile de nobleță și de averea imensă moștenită, purta o singură haină până se rupea, jertfind totul pentru progresul științei. Exploratorul *Adanson* după lungi explorări și după ce a scris o operă vastă, ajunge la bătrânețe sărac ca un cerșetor, scriind la lumina unui opaiț. *Curie* a aflat fapte nouă, metode nouă, a formulat legi nebănuite mai înainte în fizică, fără gândul, ba chiar cu oroare față de onoruri și decorații, refuzând să meargă la Stockholm pentru obișnuita solemnitate la premiul Nobel. *Foucauld*, din ofițer ce a fost s'a călugărit, a străbătut Sahara ca misionar culegând resturile limbii berbere și și-a tipărit cartea sub numele altui filolog, care murise, fiindcă și acesta urmărea acelaș scop, iar numele său nici nu și-l amintește).

Citind astfel de cazuri, vrând nevrând și aduci aminte de alții cari își pun numele și pe toate gardurile și pe cărți scrise de alții. Exemple de felul acestora sunt nenumărate în carte, ca parabolele în sfintele Evanghelii și sigur, după modelul dat de Hristos Mântuitorul.

Nu se pot uita belferii din trilogia școlii și cine va citi cartea, se va rușina de eventualele sale apucători de șaman. Tot așa nu vor fi uitați marii educatori, înfățișați cu atâta duiosie și dragoste: Zamolxe, Socrate, Iisus, Pestalozzi. Educația, ne-o spune autorul, este una cu religia Noului Testament. Omul nu e bun din fire, cum credea Rousseau, ci cu slăbiciuni, cu defecte, în urma păcatului. Iubirea și iertarea însă îl ridică.

Este cea dintâi carte, care ne înfățișează din frumusețea învățăturilor lui Zamolxe, cât se mai poate cunoaște peste veacurile trecute. Față de țările mediteraneene cu a lor „*mens sana in corpore sano*”, pământul țării noastre de azi a pus doctrina contrară, dar mai pedagogică și mai frumoasă: „*numai cine are minte sănătoasă, poate păstra și corpul sănătos*”. Dacii, strămoșii noștri, înainte de creștinism, aveau principii creștine. Marele educator Socrate, dascălul lui Plato și a lui Xenofon, s'a minunat de frumusețea superioară a doctrinei din țările carpatice, despre primatul sufletului. Peste discuțiile sterpe ce se duc ici-colo pentru Roma sau pentru Bizanț, autorul, fără să spună ne prezintă și față de una și față de altul, superioritatea autohtonismului nostru dacic.

Marea învoire adusă de Hristos Mântuitorul în pedagogie este, mai mult decât prin parabole pentru intuire, prin iubire și prin iertare. Iisus a fost cel dintâi mare educator al omenirii, spune autorul. Treapta cea mai înaltă a pedagogiei este munca productivă. Autorul nu spune, presupune însă că cititorul știe, că Iisus a lăudat hărnicia și a osândit lenea (parabola cu talanții) dar a și muncit. Apostolii toți, până și Pavel cel mai intelectual, să zicem așa, a muncit, câștigându-și pâinea prin muncă fizică productivă. Nu scădem nimic din marea valoare a cărții, dacă mai spunem, că citindu-o am simțit lipsa sublinierii acestora.

În schimb, cine ar uita pe egoistul caracterizat în carte prin energia apetitului? „Ce ornament pe capul unei vipere...!” Sau: „În vorbirea unor astfel de oameni, verbul cel mai frecvent e *vreau*. Ei cer, cer, cer... până li se dă. Când domol, când răstit, ei cer mereu, se plâng mereu, pretind mereu ceva care să-i pună în evidență”. Egoistul e și lacom și zgârcit. Dacă nici așa nu ai putea remarca urâțenia egoistului, întâmplarea cu boa constrictor îi da adevărate rădăcini în creier. „Șarpele boa din menageria lui Hagenbeck, cu toate că seara primise porția cuvenită, a mai

înghițit peste noapte și pătura cu care fusese învelit... și a murit sufocat.

Armonia însă îmblânzește și șerpii și pe nebuni.

După cărțile de până aci, dintre cari înșirăm: *Poporul, Către noua generație, Școala muncii, Poți fi om deplin fără să fii creștin? Oamenii dela munte și Creștinismul românesc, Trilogiile* sunt o reCAPITULARE și o încoronare. Precum am spus, în zadar am încerca să dăm aci un cuprins al cărții. Ea trebuie citită, studiată, învățată, asimilată. Trebuie s'o citească toți învățătorii, profesorii, ofițerii, preoții și toți pe cari îi privește cât de puțin „ascensiunea omenirii”. Trebuie să între în sângele tuturor celor încredințați cu creșterea tineretului.

Cartea te face mai bun și te îndeamnă să faci pe alții mai buni. Autorul se gândește la oamenii de stat, care trebuie să vie să dea neamului o nouă educație, o altă creștere — „Și de bună seamă rolul acesta nu va putea fi împlinit decât de o personalitate eminentă, având, între alte însușiri și pe aceea de a privi până dincolo.” Oamenii de stat cu aceste însușiri, vor avea trebuința, credem noi, de împreună lucrarea celor mici, de învățători, preoți și de toți cari au în mână creșterea unui număr de copii.

În nădejdea că va veni și omul de stat, un nou Zamolxe, noi, micii colaboratori să ne pregătim muncind în felul cum ne învață Trilogiile.

F. C.

Deschiderea cursurilor la Academia Teologică

În ziua de Duminică 5 Oct. a. c., într'un cadru deosebit de solemn, a avut loc deschiderea celui de al 120-lea an școlar al Academiei noastre Teologice.

După Sf. Liturghie servită în Catedrală numeroși intelectuali din Arad s'au îndreptat spre institutul de înaltă cultură teologică și de spiritualitate românească, pentru a asista la redeschiderea unui nou an școlar. În fruntea lor, Prea Sfinția Sa Părintele Episcop Dr. Andrei Magieru, venea însoțit de profesori să aducă studențimii teologice, dornică de cultură, cuvinte de învățătură și binecuvântare cerească. În aula Teologiei studenții stau în așteptarea oaspeților, iar la apariția Prea Sfinției Sale, corul întonează: „Pre Stăpânul”, apoi: „Tatăl nostru”. Prea Cernicia Sa Părintele Dr. Nicolae Popovici, Rectorul Academiei, rostește *cuvântul de deschidere*, din care publicăm următoarele:

„...Elita tinerilor noștri, când părăsesc băncile școlilor secundare și caută să-și fixeze țelul întregii lor vieți, prin

alegerea unei cariere, bat la porțile diverselor școli superioare spre a deveni studenții acestora. Ca studenți ai acestor școli apoi se străduiesc să-și câștige cât mai ample cunoștințe de specialitate spre a putea face față tuturor cerințelor viitoarei lor cariere. Așa dar școlile superioare sunt considerate de student ca un mare rezervor al științelor și cunoștințelor, din care o minte ageră este în situația de a culege și acumula totul de ceace va avea nevoie spre a putea face față împrejurărilor în viitoarea carieră a vieții.

Dealtfel concepția aceasta despre îndatoririle tineretului înscriș la o școală superioară se vede chiar și în cuvântul „student”, care îl definește ca pe o persoană care are chemarea de a studia, de a pătrunde cât mai profund în problemele unui grup de științe omenești.

Tot așa și tinărul care dorește să devină student teolog, în bună parte vine cu convingerea că intrând în școala de pregătire preoțească va avea ca datorie de căpetenie câștigarea de cunoștințe cât mai vaste din domeniul științelor teologice. Fără a diminua importanța câștigării de cunoștințe, totuși trebuie să accentuăm că nimeni nu poate deveni preot bun, dacă nu îndeplinește și alte condiții mult mai esențiale chemării preoțești. Înainte de toate se cere preexistența unor anumite aptitudini și daruri psihice, intelectuale și religioase morale, cari toate la oaltă formează vocațiunea pentru chemarea preoțească. Dumnezeu hotărăște pentru fiecare om menirea, pe care va avea să o îndeplinească. „Fiecare în felul de traiu, la care a fost chemat, în acela să rămână” (I. Cor. 7 v. 20) „și să umblați cu vrednicie după chemarea cu care ați fost chemați” (Ef. IV v. 1), spune Sf. Ap. Pavel. Tot Dumnezeu hotărăște și pe acei oameni, pe cari îi alege pentru cea mai sublimă carieră omenească, preoția.

„Eu v'am ales pe voi și v'am rânduit să mergeți și roadă să aduceți”, zice Mântuitorul nostru Iisus Hristos către sfinții Săi Apostoli (Io. XV. 16). Prin urmare cariera preoțească este o demnitate, la care omul este ales prin voia lui Dumnezeu, Care îl și înzestrează cu vocațiune și cu toate aptitudinile necesare. Tinărul care se dedică carierei preoțești trebuie să simțască în sufletul său că Dumnezeu l-a ales și l-a chemat la îndeplinirea slujbei divine a preoției. Celce este conștient că posedă vocațiunea divină, va începe încă depe băncile acestei școale să desvolte și să aducă la cât mai înaltă perfecțiune darurile și aptitudinile sale sufletești. Adâncirea și perfecționarea acestor aptitudini sufletești însă nu se poate face numai prin câștigarea de cunoștințe din științele teologice, oricât de complexe ar fi acelea, ci mai ales printr-o conformare cât mai intensă cu principiile creștinismului ortodox, prin rugăciune zilnică, prin meditații asupra chemării preoțești, prin practicarea virtuților creștinești, prin autodisciplinare, precum și prin însușirea metodelor de a putea câștiga sufletele pentru viața creștină și pentru mântuirea lor din robia răului și îndrumarea lor spre a putea deveni părtași ai bunurilor veșnice duhovnicești.

Studentul teolog trebuie să aibă convingerea deplină că misiunea preoțească nu este de caracter omenească, pământească, ci este ceva care aparține domeniului supranatural, dumnezeiesc.

Preotul, deși este recrutat dintre oameni, nu săvârșește lucrări omenești, ci „este pus pentru oameni spre cele ce sunt către Dumnezeu” (Evr. V, 1). Acest caracter divin al preoției este recunoscut de toți sfinții Părinți. Astfel Sf. Ioan Gură de Aur, unul dintre cele mai profunde spirite ale creștinismului antic, spune următoarele: „Preoția se exercită pe pământ, dar rangul ei face parte din categoria lucrurilor cerești; și cu drept cuvânt, pentru că nu un om, nu un inger, nu un arhanghel și nici vreo altă putere spirituală creată i-a fixat acest rang, ci Duhul sfânt însuși. El acordă înalta Sa încredere oamenilor — deși sfințe îmbrăcate în corp — să îndeplinească această slujbă cu totul ingerească... Dacă reflectăm că acela, care poate să se apropie de această natură prea fericită și nemuritoare, este un om îmbrăcat în carne și sânge, atunci rămânem uimiți de profunzimea misterului și, în același timp, pătrunși de măreția puterii, pe care harul sf. lui Duh a încredințat-o preoților. Prin oficiul lor se îndeplinesc aceste minuni și multe altele nu mai puțin însemnate, spre slava lui Dumnezeu și mântuirea noastră. Și apoi, fapte, care locuiesc pe pământ, de care le este legată existența, să fie puse la chivernisirea lucrurilor cerului, la exercitarea unei puteri, pe care Dumnezeu n'a dat o nici ingerilor, nici arhanghelilor! Căci nu acestor spirite s'a zis: Tot ce veți lega pe pământ va fi legat și în cer; și tot ce veți deslega pe pământ va fi deslegat și în cer (Mat. XVIII v. 18). Principii pământului au și ei puterea de a lega, dar numai corpurile; legătura, de care vorbește Evanghelia, este o legătură care încâtușează sufletul și se extinde până în ceruri: tot ce fac preoții aici jos, Dumnezeu întărește sus; Stăpânul confirmă sentința slujitorilor (miniștrilor) Săi”.

Dar nu numai sfinții Părinți, ci și autori laici recunosc caracterul divin al preoției. Astfel celebrul scriitor Carlyle spune următoarele: „Preotul administrează ceremoniile religioase; el este trăsura de unire, care leagă pe oameni cu cel nevăzut. Intocmai ca un pilot, el dirijează pe credincioși la țărurile patriei cerești”.

Iată pentru ce fel de carieră vă pregătiți, iubii studenți, în această școală. Fiecare dintre voi este obligat să și examineze neconținut conștiința spre a verifica dacă simțeste în sufletul său puterea de a deveni un astfel de preot, care să poată corespunde cerințelor sublime legate de misiunea divină a preoției și să-și dea seama de faptul că diploma de absolvire a acestei școale nu implică numai dovada de câștigarea multor cunoștințe religioase și teologice, ci mai presus de toate posedarea calităților cerute unui bun îndrumător de suflete.

Numai în felul acesta ați putea deveni preoții pe care îi așteaptă sfânta noastră Biserică, Neamul și Țara, în aceste vremuri grele de răspântie istorică a omenirii”.

Vorbește apoi Prea Cucernicia Sa Părintele Dr. Ștefan Lupșa, Rectorul Academiei Teologice Oradea, mutată provizor la Timișoara, care și exprimă mulțumirile sale, ale corpului profesoral și ale Academiei Teologice din Oradea, pentru Academia Teol. din Arad, care, le-a dat sălaș și

liniște după plecarea în refugiu, din Oradea. Aduce deasemeni mulțumiri Prea Sfinției Sale Părintelui Episcop Andrei, pentru părinteasca dragoste cu care le-a întins mâna de ajutor tocmai când Acad. Teol. orădană, se sbătea în noroiul amarăciunilor și al nesiguranței.

La urmă, ia cuvântul *Prea Sfinția Sa*, care în cuvinte înțelepte și emoționante, tâlcuește parabola tânărului din Evanghelie, făcând o minunată comparație între acel tânăr și tineretul — *ucenic* al lui Hristos — care se pregătește pentru cea mai sublimă misiune, pentru preoție. Tânărul din Evanghelie, care a păzit toate poruncile, la cererea Mântuitorului de a renunța la tot ce e lumesc, de a-și vinde averile, a le împărți săracilor și de a urma Lui, cu capul plecat, rușinat, se îndepărtează de Hristos. Tânărul care se pregătește pentru preoție, trebuie, ca și tânărul Evangheliei, să păzească toate poruncile, iar la cererea Mântuitorului de a renunța la sine, de a-și lua crucea sa și a-L urma, să răspundă pozitiv, nu ca tânărul care, rușinat, pleacă, neputând renunța la omenescul relativ în favoarea dumnezeescului etern. — Hristos iubește tineretul și-l vrea alături de El. Tineretul trebuie să răspundă chemării divinului Învățător, cu aceeași dragoste, primind propunerea Sa și să-L urmeze.

Timpul celor patru ani de studii teologice, își are simbolul în cei trei ani de ședere a apostolilor, în jurul lui Hristos. Această petrecere de trei ani alături de Hristos, este prima școală teologică, la care s'au înscris oameni simpli, fără cultură, dar cari au știut să se atașeze cu întreaga lor ființă Mântuitorului Hristos.

Acelaș atașament se cere și dela tineretul care vine să facă *ucenicie*, să se pregătească *pentru preoție*, sublima taină constituită pe baza dragostei, de Hristos. Că din dragoste a fost înființată, se desprinde clar din momentul când la cina cea de taină, apostolul Ioan, se așează cu capul pe pieptul Mântuitorului și ascultă cu urechea lui palpitările dragostei cu care ocrotește Învățătorul, pe învățacei. Preoția instituită de Hristos, este o misiune divină care are drept temelie dragostea. În preoție nu pot intra decât oameni cari posedă, în mod preexistent, o mare dragoste. Unui adevărat preot i se cere să fie ca un prunc. Să rămână veșnic prunc. Pruncul este simbolul sincerității, al bunătății, al virtuții. Și Hristos, acest lucru îl cere dela noi, când spune: „Adevăr grăesc vouă, că de nu vă veți întoarce să fiți ca pruncii, nu veți intra întru împărăția cerurilor”. Preotul trebuie să fie simbolul dreptății și neclintirii, trebuie să fie stâncă de granit în fața tuturor patimilor omenești. Pentru ca să poată fi la înălțimea chemării lui, preotul trebuie să se atașeze în întregime în Hristos.

După extrem de frumoasele îndemnuri date, P.S. Sa invoacă binecuvântarea cerului peste profesorii și studenții Academiei Teologice și doarește ca acest nou an școlar să fie început de nouă viață, mai aproape de Dumnezeu.

Corul studenților teologi intonează: „Cât de mărit”, iar la plecarea oaspeților: „Pre Stăpânul”.

Dea Domnul ca acest nou an școlar să ne aducă și nouă studenților mai multă putere de muncă și mai multă osârdie în slujba altarului.

Ion L. Zotta
stud. an. IV.

Un imperativ al vremii

Astăzi când se duce o luptă uriașă între credință și necredință, între lumină și întunec, există mai ales în comunele fruntașe, o problemă acută, ce trebuie rezolvată imediat. Aceasta este problema ucenicilor. Este o problemă de actualitate, căreia trebuie să i se dea o rezolvare favorabilă de către forurile competente. Biserica, „mama neamului românesc” cum o numește Mihail Eminescu, este îndeosebi interesată ca acești fii de țărani români, ce voiesc să-și croiască un viitor mai bun în arta meșteșugărească, să nu fie lăsați, duși de valul principiilor anticreștine și antinaționale, pornite din atelierul patronilor streini de neamul nostru, precum și de credința noastră ortodoxă. Din acești ucenici ai satelor, crescuți fără nici un duh religios sau național, se recrutează sectarii și comuniștii de mâne ai societății. În comuna fruntașă din Chișineu-Criș, au fost anul trecut patruzeci de ucenici români, cari erau dornicii de a participa la sf. Liturghie în Dumineci, precum și de a-se împărtăși cu trupul și cu sângele Domnului. I-am întrebat atunci: cine vă oprește să veniți la Biserică? Patronii, mi-au răspuns cu toții.

Ca să le pot îndeplini doriunța, m'am adresat autorităților comunale, ca să impună tuturor patronilor ce au în slujba lor ucenici români, să-i trimită Dumineca dimineața la școala primară, unde voiam să le fac educația religioasă prin cetiri din sf. Scriptură și prin cântări religioase, ca apoi, de aici să-i duc la sf. Biserică, sustrăgându-i în felul acesta de sub tirania patronilor. Autoritățile locale mi-au răspuns, că nu pot face acest lucru, întrucât n'au nici o dispozițiune în acest scop, dela Ministerul Muncii.

În chipul acesta am rămas neputincios față de planul meu. Unii dintre patronii minoritari la doriunța ucenicilor, de a merge la biserică le-au promis că le vor da voie, dacă merg la biserică lor.

Față de aceste lucruri îndrăznețe la care se dedau patronii minoritari din Chișineu-Criș, cu

un gând ascuns și bine cunoscut, tocmai acum, când fiecare națiune luptă pentru existența ei, n'am mai putut rămâne indiferent și m'am hotărât să reiau firul dela început, sesizând forurile competente față de aceste acte contrare credinței noastre ortodoxe.

Aceste lucruri, cari pentru mulți trec neobservate, nu pot trece însă pentru românii conștiinți de soarta fiecărui frate, care trebuie să intervină, ca acești fii ai Patriei, să nu fie lăsați pradă sectarismului și comunismului, nici să se întrăineze de credința lor, de obiceiurile lor românești, de limba lor și, deci, de neamul lor.

Metodele dușmanilor noștri sunt prea bine cunoscute, ca să le putem trece cu vederea, căci istoria zbuclumată a neamului nostru românesc, ni le descopere. Nu trebuie să mergem mai departe de anul trecut, când ne-au fost cutropite unele părți din Țara noastră, primul lucru ce l-au făcut dușmanii noștri de veacuri, a fost năvala furtunoasă asupra Bisericii strămoșești, cu gândul ca distrugând-o mai ușor își vor prtea pune în aplicare planul lor de fărâmițare și apoi de înstrăinare a neamului nostru.

Iată, deci, că acum mai mult ca oricând, se impune ca să nu lăsăm din mână pe acești fii de români, pe care trebuie să-i facem folositori nu numai Bisericii ci și Patriei. În acești viitori meșteșugari ai românismului, trebuie să pulseze din plin, încă din pragul uceniciei, duhul cel dătător de viață al lui Cristos. Aceasta este o problemă nu numai de ordin religios, ci și de ordin național, un imperativ al vremii, care nu poate fi trecut cu vederea, ci trebuie să primească o soluționare potrivită poruncii dumnezeiești, ca: „Șase zile să lucrezi, iar a șaptea s'o serbezi“ *).

Pr. Marin Sfetcu

Despre ce să predicăm?

În Dumineca 20 după Rusalii, 19 Octomvrie 1941, să vorbim despre Hristos și tinerețea.

Ce privește tristă este să vezi ducând la groapă un tinăr, singurul fiu al unei văduve! Cât de trist e să vezi o viață abia înmugurită înghițită de vălul morții! Nici inima cea mai împietrită nu rămâne nemișcată văzând tânguirea unei mame ce-și însoțește unicul copil la groapă. Întâlnirea Mântuitorului cu tinărul cel mort din Nain (Lc. 7 v. 11—15) ne dă prilejul de a cunoaște:

*) Nota Red. Repaosul duminical există obligator și pentru ucenici, ca și pentru patroni. Dacă Ministerul Muncii nu obligă direct pe patroni să-și trimită uceacii la biserică, obligă în schimb autoritățile lor școlare să poarte grijă de educația lor religioasă, în legătură cu biserică.

Autoritățile superioare vor găsi mijloacele legale prin care patronii de rea-voință să fie îndrumați la ordine.

mila și compătimirea Lui cea mare pentru părinții cari își văd spulberate nădejile puse în copiii lor (v. 13); iubirea Lui cea fără de margini față de copii și tineri în care El vedea stălpii împărăției lui Dumnezeu, ca unii cari sunt: sinceri, simpli, lipsiți de mândrie, primitori de adevăr și plini de încredere (Mt. 18 v. 3; 19 v. 13); și că El este singurul care ne dă și ne păstrează viața (Lc. 7 v. 14; In. 11 v. 25).

Nu ni se spune în sf. Evanghelie pentru ce murise tinărul din Nain, nici vârsta lui precisă. Totuș amintirea tinărului bogat (Mt. 19 v. 16—22) par'că ne spune că el a murit fiindcă se despărțise de Iisus. Dacă Iisus ar fi fost în apropierea lui el n'ar fi murit (In. 11 v. 21). Nu ajunge numai grija părinților, nici puterile proprii (Mt. 19 v. 20) pentru a rămâne în viață. Este neapărată nevoie de apropierea permanentă a Celui care este: calea, adevărul și viața (In. 14 v. 6). Tinerețea se aseamănă cu marea care păstrează în sânul ei perle dar și multe primejdii, precum și cu pădurea cea deasă plină cu cântece de paseri dar și cu fiare sălbatece. În noianul de cugete, poftă, dorinți și visări ce clocotesc în sufletul tinăr numai ochiul lui Hristos poate face rânduială și numai mâna Lui e în stare să înfrâneze pornirile cele rele. Viața Mântuitorului servește ca pildă de urmat nu numai pentru cei mari ci și copilului și tinărului, fiindcă El „toate le-a făcut bine“ (Mc. 7 v. 37) la vârsta sa.

Îndeosebi în fața tinereții stau deschise cele două căi: poarta cea largă cu calea cea încăpătoare a *vișiiului* ce duce la pieire, și poarta cea strâmtă cu calea cea îngustă a *virtuții*, ce duce la viață (Mt. 7 v. 13—14). Fără călăuză lui Hristos tinărul nu află calea vieții, sau nu se poate menține pe ea (In. 15 v. 5), pentru că ispitele îl pândesc la tot pasul, atât dinlăuntru cât și din afară. Dacă e mare durerea părinților la moartea trupescă a copilului lor cu cât mai mare este întristarea Tatălui ceresc pentru sufletul tinăr ce cade în mormântul păcatului. Atunci când totul pare pierdut, Hristos cel iubitor de oameni apare la racla tinărului și-i strigă: „Tinărule, ție zic, scoală-te!“ Celce aude la timp acest glas înviază și mortul se întoarce dela groapă.

Prea puține cuvinte găsim în sf. Scriptură despre copilăria și tinerețea Mântuitorului, ele spun însă totul. După aducerea la templu și închinarea lui Dumnezeu, ni se spune despre Iisus: „Iar copilul creștea și se întărea cu duhul, umplându-se de înțelepciune și harul lui Dumnezeu era cu el“ (Lc. 2 v. 40). După vârsta de 12 ani Iisus petrecea cu părinții săi în Nazaret „și le era supus. Iisus sporea în înțelepciune, creștea cu trupul și har avea (era iubit) la Dumnezeu și la oameni“

(Lc. 2 v. 51-52). Pe lângă *iubirea* părinților copilul creștin are asupra sa și *binecuvântarea* lui Dumnezeu. El crește nu numai cu trupul ci și *sporește cu duhul* în înțelepciunea cea dela Dumnezeu (I. Cor. 2 v. 6-7). Viața copilului se petrece nu numai sub ochii părinților ci mai ales în fața lui Dumnezeu. Ea se hrănește nu numai din pâinea pământului ci și din harul cerului. Precum sămânța din ogor încolțește și crește sub căldura soarelui și umezeala ploaiei de sus așa și viața omului nu se dezvoltă spre desăvârșire decât prin *harul lui Dumnezeu*.

În cartea *Pildele lui Solomon* aflăm toate mijloacele cu ajutorul cărora sufletul tinerească, călăuzit de harul lui Dumnezeu, poate progresa pe calea desăvârșirii. Inceputul se face prin *înțelepciune* (c. 1 și 2) care se câștigă prin *frica Domnului* (1 v. 7) și *ascultarea de părinți* (1 v. 8-9). Înțelepciunea, care este mai bună decât pietrele cele de preț (8 v. 21) și care ajută și vecinului (9 v. 12), învață a'și cunoaște căile sale (14 v. 8), iar frica Domnului ne adaugă zile (10 v. 28). Cuvintele Domnului păzite în inimă *îndeamnă* pururea *la fapte bune* (c. 3). *Înlăturarea prilejului spre păcat* (c. 4) ne ferește de căile necredincioșilor și ne păstrează în căile dreptilor (4 v. 18-19). *Ferirea de destrănare* și îndemnarea la *curăție* (c. 5), *la muncă* și *viață curată* (c. 6), *ferirea de proacurvie* (c. 7), *deprinderea cu dreptatea* (c. 10), *lauda iscusinței* (c. 14), *smerenia* și *înfrânarea* (c. 16), *ferirea de ceartă* și *vrajbă* (c. 17), *alegerea prieteniei* și *înfrânarea limbii* (c. 18), *cinstirea săracilor* (c. 19), *cinstirea prunii* lui Dumnezeu (c. 21), *grija de numele cel bun* (c. 22), *cumpătarea* în mâncare și *beutură* (c. 23), *ferire de ușurătatea de minte* (c. 24), *de lenevire* și *viclenie* (c. 25), *de mânie* (c. 27), *iubirea de lege* și *binefacere* (c. 28), *dreapta judecată* (c. 29), sunt treptele pe care viața tinărului urcă spre desăvârșirea morală. Pildă de tinereță frumoasă avem la *Iosif* (Fac. 37 v. 3; 39 v. 21) care cu înțelepciunea lui a scăpat poporul de foame (Fac. c. 41); precum și la *David* cel plăcut lui Dumnezeu care a biruit pe Goliat (1 Imp. 16 v. 12; c. 17). Tinărul creștin are în fața sa cel mai frumos chip, chipul Mântuitorului. Fiecare învățătură a Lui trebuie să fie pentru tinărul setos câte o dăltuire în făptura sa după asemănarea acestui chip. Chiar și pe tinărul ce s'a lepădat de El, Mântuitorul îl așteaptă cu răbdare undeva, la o margine de drum, spre a pune mâna pe sicriul lui și a-l învia. El strigă și azi fiecărui tinăr rătăcit: „Tânărule, ție zic, scoală-te!”

*
„Veselește-te tânărule în tinerețele tale și cu *cele bune* să se desfăteze inima ta în zilele tinerețelor tale și umblă în căile inimii tale *fără de*

prihană și nu după vederea ochilor tăi, și să știi că pentru toate acestea te va aduce Dumnezeu la *judecată*” (Eccles. 11 v. 9).

„Adu-ți aminte de Făcătorul tău în zilele tinereței tale, mai înainte de ce vor veni zilele cele rele și să sosească anii întru cari vei zice: Nu am plăcere de ei” (Eccles. 12 v. 1).

„De poftele tinerețelor fugi și urmează dreptatea, credința, dragostea, pacea cu toți ceice cheamă pe Domnul din inimă curată” (2. Tim. 2 v. 22).

Informațiuni

■ † Generalul Al. Vlad a decedat — în vârstă de 65 ani — Duminecă în 5 Octombrie 1941 și a fost înmormântat Marți în cimitirul „Eternitatea” din Arad. La prohodul din fața Primăriei a asistat o mare mulțime de cetățeni, în frunte cu P. S. S. Părintele Episcop Andrei. În fața catafalcului au vorbit: Prot. F. Codreanu și d. n. Dr. C. Radu, Col. Munteanu, Pop-Zaslo, I. Martin și C. Lepa.

În curgerea vieții sale, a fost rând pe rând comandant al regimentului 33 din Aradul înstrăinat și al reg. de inf. din Aradul românesc, apoi după pensionare: parlamentar, președinte al Camerei de Industrie și Comerț și primar al Municipiului.

În sânul bisericii noastre a fost președintele F.O.R.-ului arădan, membru în adunarea eparhială, consilier eparhial în secția economică și președintele comitetului școlar al școlii normale „D. Tichindeal”.

Pretutindeni a lucrat cu tot devotamentul.

Din punctul de vedere al religiosității, generalul Alexandru Vlad rămâne în amintirea noastră cel dintâiu primar român al Aradului, care se prezenta înaintea Sf. Paști cu funcționarii Municipiului în corpuri la Catedrală, pentru a se spovedi și cumineca.

Dumnezeu să-l ierte și să-l odhnească în pace.

■ Un nou proiect de lege pentru organizarea învățământului religios a fost publicat. În economia lui, Academile Teologice sunt și mai nedreptățite și mai coborâte decât în proiectele de până aci. Profesorii lor pot să fie recrutați dintre doctorii sau *licențiații* în teologie, studenții lor, ca și cei dela litere și filosofie care doresc să-și ia licența în teologie, pot primi la Facultatea de teologie recunoașterea unei *frecvențe* de 2 ani; studiile sunt băgate unele în altele, sau unele complete înlăturate, cum este Dreptul bisericesc (studiul canoanelor?), Sectologia, Ascetica și Mistica, iar altele introduse acum prima oră, cum este Istoria Artelor, ș. a. m. d.

De sigur, nici acest proiect nu va deveni lege. Dar ne întrebăm: Problema învățământului teologic este așa de grea încât să nu i se mai poată da de capăt, — sau se lucrează la ea peste capul

Sf. Sinod? Cine are interesul s'o trăgăneze atâta și mai ales să o încurce în loc s'o descurce?

Așteptăm în privința aceasta din partea Sf. Sinod un cuvânt limpede și hotărâtor.

■ **In Transnistria** se simte lipsa preoților cari să dea asistență religioasă fraților desrobiți de sub teroarea roșie. Vestea aceasta ne vine dela misionarii cari au trecut pe acolo.

Este de dorit să se organizeze de urgență un corp de preoți misionari cari să fie trimiși și să rămână acolo în permanență. Modalitatea de-ai afla și a-i trimite acolo nu este tocmai grea de aflat. P.S.S. Patriarhul Nicodim — și de acest fapt s'a sesizat și Sf. Sinod — ne informează că avem un număr prea mare de „diplomați, licențiați și doctori” în teologie, încât pentru câte un loc se prezintă la concurs câte 30—40 de candidați. Dintre aceștia s'ar putea angaja 100—200 inși cari să fie obligați, pe lângă salariul cuvenit, să facă mișionarism 2—3—5 ani în Transnistria.

Dacă problema salarizării e mai grea, s'ar putea obliga *fiecare Episcopie* să trimită în Transnistria dintre preoții ajutători și refugiați, sau din parohiile cu mai mulți preoți, *câte 8—10—12 inși*, cu salariul pe care-l au în bugetul Statului și să facă acolo apostolie.

Nu ne putem închipui ca problema aceasta să fie așa de grea, încât rezolvarea ei să mai sufere amânare.

Grijă să fie de biserică și dragoste de apostolat, că mijloacele și modalitățile de lucru misionar se pot afla, cu puțină osteneală.

■ **Din documentele războiului.** Iată ce scriu două surori din Siria tatălui lor sold. Ludae Ion dintr'un regiment de transmisiuni:

„Dragă tată, nu știm cât de călduros să-ți mulțămim pentru dragostea ce ai față de noi, te-ai sbuciumat din zi din noapte pentru noi, ca să ne poți câștiga o viață mai fericită, dar acum dragă tată câtă durere avem în inimile noastre, căci mama e singură, căci dela noi puțin ajutor poate aștepta, îi mai ajutăm și noi măcar Sâmbăta și Dumineca. Dragă tată pentru dragostea ce o ai față de noi îți făgăduim căci vom fi cele mai sincere (vrea să zică sârguincioase) eleve și te vom respecta în toată viața și în rugăciunile noastre rugăm pe bunul Dumnezeu să îți fie păzitorul vieții și să te întorci la neuitata D-tale familie. Ah Doamne carele iești a tot puternic mângâie inimile tuturor și împacă lumea și adă Doamne pe toți părinții fiilor acasă. Doamne D-zeul nostru fii păzitorul părinților noștri și-i păzește de tot viforul, de toată nenorocirea, dăruiește pace, sănătate și ajutorul tău atot puternic ca să se întorcă cu bine laudând și preamărind numele tău cel sfânt.

Te sărutăm cu dor a tale neuitate. Marta și Viorica”.

Alta: scrisoarea primită de soldatul Marin Dumitrescu dintr'un spital din Arad, dela tatăl său din Brăila:

„Dragul meu fecior. Am primit cărțile tale postale amândouă și noi toți cu lacrimi în ochi îți scriem cu drag nu pentru că ești rănit, ci pentru că ai putut să-ți îndeplinești datoria de ostaș al Țării tale românești, alungând pe vrăjmaș acolo unde este datoria lui de a fugi. Dragă fecior. Eram mult mai veseli cu toți dacă ne scriai din Odesa sau dincolo de dânsa. Vei ști că suntem bine, sănătoși cu toți. Iar fie Dumnezeu să-ți ajute să te faci bine, sănătos și să te întorci iarăși la vrăjmaș spre a te răzbuna pentru rana căpătată și pentru apărarea Țării tale românești, Dinastiei și Conducătorulu”...

Fără comentariu.

■ **Dăruiți.** Biserica noastră din Olari a primit dela mai mulți credincioși în frunte cu dl notar Iuliu și Silvia Moldovan, și preot Gheorghe și Maria Laza, următoarele daruri:

Un acoperământ de catifea pe sf. Prestol, în valoare de 3180 lei.

Două sfeșnice cu 3 brațe pe sf. Prestol, în valoare de 2400 lei.

Iar credincioasa Silvia I. Rotar a dăruit un ștergar și o măsurică albă, de pânză, cu broderie, în valoare de 600 lei, care au fost sfințite și date destinației Duminecă, în 5 Octombrie a. c.

Generoșilor donatori să le răsplătească Dumnezeu, din bogatele sale daruri. (Cor.)

Nr. 4772/1941.

Comunicate

Aducem la cunoștința absolvenților Academiei Teologice că *examenul de calificare preotească*, sesiunea de toamnă, *se va ține în ziua de Luni, 20 Octombrie a. c. ora 9 a. m.* în localul Consiliului Eparhial din Arad.

Cererile se vor înainta până la data de 18 Octombrie a. c. La cerere se vor anexa: 1 Extrasul de botez; 2. Diploma de absolvire a școlii secundare 3. Absolutorul teologic și 4. Indexul de studii.

Studentii cari au terminat Academia Teologică în anii premergători anului școlar 1940/41, vor înainta și un certificat, prin care vor dovedi unde au petrecut timpul dela terminarea Academiei Teologice până acum și cu ce s'au ocupat.

Arad, la 9 Octombrie 1941.

† Andrei
Episcop

Traian Cibian
consilier referent eparhial.

Nr. 4481/1941.

In vederea ajutorării operei misionare din Arhiepiscopia Chișinăului, P. C. Părinți Protopopi și Preoți sunt invitați să aboneze revista „Misionarul”, care își începe reparația în Chișinău-Basarabia. Costul abonamentului anual face 300 – treisute – lei.

Arad, din ședința Consiliului Eparhial dela 27 Septemvrie 1941.

† Andrei
Episcop.

Prot. Caius Turicu
consilier ref. eparhial.

Nr. 4533/1941.

Cucernicii Preoți sunt invitați prin ordinul Nr. 49.515/1941 al Ministerului Culturii Naționale și al Cultelor să organizeze echipe de muncă pentru confecționarea lingeriei de iarnă pe seama ostașilor noștri de pe front. Sub conducerea vrednicelor noastre Preotese, femeile îndemânate vor confecționa: mănuși de lână, de flanele, apoi fulare, ciorapi și căciula de flanelă caldă, cari obiecte totalizate pe protopopiate vor fi înaintate apoi Sf. Episcopii cu tabloul respectiv,

Arad, din ședința Consiliului Eparhial dela 27 Septemvrie 1941.

† Andrei
Episcop.

Prot. Caius Turicu
consilier ref. eparhial.

Nr. 4745/1941.

Concurs

pentru ocuparea locurilor vacante
de preoți militari activi.

Se aduce la cunoștința Cucernicilor Preoți că în ziua de 1 Noemvrie a. c. va avea loc un concurs pentru ocuparea a 20 locuri vacante de preoți militari activi, asimilați gradului de căpitan, în fața unei comisiuni sub președinția P. S. Dr. Partenie Ciopron, Episcopul Armatei.

Cererile se vor înainta Inspectoratului Clerului Militar din Alba-Iulia, cu cel puțin 3 zile înainte de ziua examenului și însoțite de următoarele acte:

a) Extrasul de naștere din care să se constate că nu este mai mare de 35 ani.

b) Actul de studii din care să se constate că posedă licența sau doctoratul în teologie, sau diploma unei academii sau institut teologic, care să aibă la bază seminarul sau bacalaureatul.

c) Certificatul eliberat de chiriarhul respectiv prin care să se constate că este hirotonit preot și că are practică de păstorie de 3 ani și o bună purtare în parohie și în societate.

d) Certificat dela poliția respectivă că nu a luat parte la rebeliune.

e) Certificat că este cetățean român.

f) Declarația autenticată de tribunal sau de judecătorie prin care candidatul se obligă a servi 9 ani neîntrerupți în armată.

g) Odată cu cererea de înscriere la concurs, candidații vor înainta recipisa dela Administrația financiară pentru suma de lei 1500 (unamieciincisute) pe seama Inspectoratului Clerului Militar, ca taxă de examen.

h) Preoții confesori de rezervă, cari se găsesc mobilizați la unitățile respective și întrunesc condițiile legale, vor înainta cererile prin comandamentele respective.

i) Nu se acordă sub nici un motiv dispensă de stagii sau vârstă.

Diaconii și licențiații în teologie nehirotoniți nu pot candida.

Examenul va consta dintr'o probă scrisă și una orală din: teologie, istoria Românilor, geografia României, istoria literaturii Românilor, organizarea armatei și igiena.

Orice informații se pot cere dela Inspectoratul Clerului Militar din Alba-Iulia.

Comisiunea se va întruni în localul școlii militare de ofițeri de infanterie – București în ziua de 1 Noemvrie 1941, ora 9 dimineața.

Arad, la 6 Octomvrie 1941.

Consiliul Eparhial Arad.

Nr 4598/1941.

Concurs

Se publică concurs *din oficiu*, cu termen de 30 de zile, pentru parohiile următoare:

I.

Șilindia, protopopiatul Ineu.

Venitele:

1. Sesiunea parohială, 32 jug. cu drepturile urbariale.

2. Casă parohială.

3. Stolele și birul legal.

4. Salarul dela Stat.

Parohia este de *clasa I (prima)*.

II.

Ignești, protopopiatul Buteni.

Venitele:

1. Sesiunea parohială, 16 jug.

2. Casă parohială.

3. Stolele și birul legal.

4. Salarul dela Stat.

Parohia este de *clasa II (a doua)*.

III.

Susani, protopopiatul Buteni.

Venitele:

1. Sesiunea parohială, 20 jug.

2. Stolele și birul legal.

3. Salarul dela Stat.

Parohia este de *clasa II (a doua)*.

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare, se vor înainta Consiliului Eparhial din Arad.

Preoții numiți vor achita impozitele după beneficiul preoțesc din al lor.

Arad, din ședința Consiliului Eparhial dela 16 Septemvrie 1941.

† Andrei
Episcop

Traian Cibian
Consilier referent eparhial

Aviz

C. Preoți, care în locul cărții „Evhologiu” tipărit la București în 1888 cu litere latine și adus pentru compactare a primit Molitvelnicul altei parohii, este rugat să restituie cartea străină și să ridice de aici pe cea a parohiei C. Sale.

Arad la 10 Octomvrie 1941.

Compactoria Diecezană.